

ВИЗНАЧЕННЯ ПОНЯТТЯ «ІННОВАЦІЯ»*Пахомов Р.В., студент**Науковий керівник: Федотова І.В., к.е.н., доцент**Харківський національний автомобільно-дорожній університет*

Інновації є основою конкурентоспроможності, виживання і процвітання різних організацій, підприємств, галузей, регіонів. Але на сьогодні шляхи розвитку економіки вичерпали себе, управління і база АТП застаріли, тому необхідним є використання нових рішень в сфері техніки, технології та організації виробництва. Саме вони сприяють динамічному розвитку і підвищенню результативності як економічної системи загалом, так і окремих підприємств.

Проблемою дослідження теоретичних основ інновацій займалося багато вітчизняних і зарубіжних вчених, серед яких виділимо: Й. Шумпетер [1], Харин А.А., Коленський І.Л. [2], Ю.В. Яковець [3], Б. Санто [4], Ф. Котлер [5] та інші. Існує значний обсяг публікацій з питань впровадження та використання інновацій в різних галузях виробництва. Серед авторів ще немає єдиного підходу щодо визначення терміна «інновація», неоднозначно розкрито його сутність.

Ціль статті - уточнити поняття «інновація» за допомогою системного підходу та логічного аналізу.

Інноваційною діяльністю в Україні, займаються підприємства інноваційної сфери, та інші підприємства, що впроваджують нову техніку, вирішують проблеми комплексної механізації, займаються інфраструктурними нововведеннями, оскільки інновації – категорія не тільки науково-технічної, але і підприємницької діяльності.

Вперше термін «інновація» ввів австрійський вчений Йозеф Шумпетер. Спочатку він трактував його виключно широко: як «засіб підприємництва для збільшення прибутку» [1]. Пізніше Шумпетер конкретизував це трактування: «інновація - це зміна з метою впровадження і використання нових видів споживчих товарів, нових виробничих і транспортних засобів, ринків і форм організації в промисловості».

«Рекомендації по збору та аналізу даних з інновацій» («Керівництво Осло») визначає інновації як введення у вживання будь-якого нового, поліпшеного продукту (товару або послуги) або процесу, нового методу маркетингу або нового організаційного методу в діловій практиці, організації робочих місць або зовнішніх зв'язках [6].

Закон України “Про інноваційну діяльність” трактує інновації як новостворені і (або) вдосконалені конкурентоспроможні технології, продукцію або послуги, а також організаційно-технічні рішення виробничого, адміністративного, комерційного або іншого характеру, що істотно поліпшують структуру та якість виробництва і (або) соціальної сфери [7].

Інновація, нововведення (англ. innovation) - це запроваджене нововведення, що забезпечує якісне зростання ефективності процесів чи продукції, затребуване ринком. Є кінцевим результатом інтелектуальної діяльності людини, його фантазії, творчого процесу, відкриттів, винаходів та раціоналізації.

Автори, що ведуть дослідження в області інновацій, відзначають її перспективність і можливість широкого використання в різних сферах. В даний час інтерес до даної теми зростає, відповідно зростає і кількість визначень інновацій. Найбільш відомі визначення, представлені в таблиці 1.

Таблиця 1 - Зведена таблиця визначень «інновація»

Автор	Визначення
Шумпетер Й. [1]	це зміна з метою впровадження і використання нових видів споживчих товарів, нових виробничих і транспортних засобів, ринків і форм організації в промисловості
Харин А.А. Коленський І.Л. [2]	особлива культурна цінність – матеріальна чи нематеріальна, яка в даний час та в даному місці сприймається людьми як нова
Ю.В. Яковець [3]	внесення в різноманітні види людської діяльності нових елементів (видів, способів), що підвищують результативність ідеї
Б. Санто [4]	суспільно-техніко-економічний процес, який через практичне використання ідей та винаходів приводить до створення кращих за своїми якостями виробів, технологій та дає прибуток
Ф. Котлер [5]	ідея, товар або технологія, запущені в масове виробництво і представлені на ринку, які споживач сприймає як абсолютно нові або володіють деякими унікальними властивостями

Автори дають різне тлумачення поняття "інновація", отже це підтверджує трактування різних підходів існування розкриття сутності цього терміна. Визначимо основні характеристики інновацій і представимо їх у таблиці 2.

У сучасній літературі зустрічаються три основні підходи до тлумачення терміну «інновації».

Перший підхід. Цим терміном позначають певний процес. В економічній літературі Б. Твіст визначає інновацію як процес, у якому ідея винаходу набувають економічний зміст. У розумінні Б. Санто інновація - це такий суспільний, техніко-економічний процес, який через практичне використання ідей і винаходів приводить до створення кращих за своїми властивостями виробів [8].

Таблиця 2 - Основні характеристики інновацій, які зустрічаються в науковій літературі

Критерії групування	Джерело									
	Шумпетер Й.	Яковець Ю.В.	Твісс Б.	Котлер Ф.	Харин А.А. Колєнський І.Л.	Санто Б.	Лапшов В.В.	Лужанський Б.Є.	Керівництво Осло	Закон України
Зміна, введення	+	-	-	-	-	-	-	-	+	-
Елементи, цінність	-	+	-	-	+	-	-	-	-	-
Процес, результат процесу	-	-	+	+	-	+	+	+	+	-
Ідея, товар, технологія	+	-	-	+	-	-	-	-	-	+

Другий підхід. Цим терміном позначають тільки результат якогось процесу [9], схожим з терміном «інновація», іншим терміном «новація» позначають будь що нове, що ввійшло в побут, нововведення.

Третій підхід. Цим терміном, позначають і процес, і результат цього процесу. Саме так розглядає інновацію В.В. Лапшов [10]. Він ввів для інновації як результату спеціальну аббревіатуру РІД («результат інноваційної діяльності»).

Розглянувши ці підходи, я погоджуюсь з останнім підходом, тому що він є найбільш повним. Таким чином, під «інновацією» розуміємо кінцевий результат інноваційної діяльності у вигляді нової або удосконаленої ідеї, товару, послуги, процесу чи технології, до теперішнього моменту невідомої або ніким не використовуваної, у

процесі цієї діяльності вони стають більш ефективними у використанні, ніж попередні.

За допомогою аналізу існуючих підходів, було удосконалене поняття «інновації», що трактується як результат певного процесу – інноваційної діяльності та представляє собою новий чи удосконалений продукт.

Література.

1. Шумпетер Й. Теория экономического развития / Й. Шумпетер. – М. : Прогресс, 1982. – 456 с.
2. Харин А.А. Основы организации инновационных процессов / А.А. Харин, И.Л. Коленский. – М., 2003. – 253 с.
3. Яковець Ю. В. Эпохальные инновации XXI века / Ю.В. Яковець. – М. : Экономика, 2004. – 264 с.
4. Санто Б. Инновация как средство экономического развития / Б. Санто : [пер. с венг.]. – М. : Прогресс, 1990. – 367 с.
5. Котлер Ф. Основы маркетинга : пер. с англ. / Ф. Котлер, Г. Армстронг, Д. Сомдерс, В. Вонг. – 2-е Европ.изд. – М.; С.Пб.; К. : Вильямс, 2000. – 944 с. – 589 с.
6. Руководство Осло. Рекомендации по сбору и анализу данных по инновациям. 3-е изд., совместная публикация ОЭСР и Евростата / Пер. на рус. яз. – М. : ГУ «Центр исследований и статистики науки», 2006. – 192 с.
7. Про інноваційну діяльність: Закон України від 04 липня 2002 року № 40 [Електронний ресурс]. – Режим доступу до журн.: <http://zakon.rada.gov.ua>.
8. Стерлигов И. «Мы хотим знать, что люди делают с инновациями» / И. Стерлигов. – Режим доступу до журн.: http://www.strf.ru/material.aspx?d_no=12344&CatalogId=221&print=1
9. Медынский В.Г. Инновационный менеджмент : Учебник / В.Г. Медынский. – ИНФРА-М, 2002. – 295 с.
10. Лапшов В.В. Интегрированная система инновационного аудита «ИСИА» / В.В. Лапшов // Становление, развитие и перспективы оценочной деятельности в России. Тез. докл. I-й междунар. конфер., 25-26 ноября 2008 г. – Москва, 2008. – Режим доступу до журн. : <http://www.appraiser.ru/default.aspx?SectionId=533>.